

Referensgruppsmöte 11 september 2023

INTEGRATION ÄR EN PROCESS!

- Invandrares arbetsmarknadskarriär genom successiva steg

JÖNKÖPING UNIVERSITY
School of Health and Welfare

CEnSE Centre for Entrepreneurship
and Spatial Economics

JÖNKÖPING INTERNATIONAL BUSINESS SCHOOL

JÖNKÖPING UNIVERSITY
*Jönköping International
Business School*

AGENDA

1. Introduktion och kort presentation om projektet
2. Presentation av referensgruppen
3. Kvalitativa studier – presentation och diskussion
4. Fika
5. Kvantitativa studier – presentation och diskussion
6. Avslutande reflektioner och planer framöver
7. Övriga frågor

PROJEKTDELTAGARE

- Sofia Wixe (projektledare)
 - Universitetslektor nationalekonomi
- Johan Klaesson
 - Professor nationalekonomi
- Orsa Kekezi (→ SOFI, SU)
 - Forskare nationalekonomi
- Pia Bülow
 - Professor socialt arbete
- Monika Allgurin
 - Docent socialt arbete
- Tina Wallin (→ SJV)
 - Forskare nationalekonomi

JÖNKÖPING UNIVERSITY
Jönköping International
Business School

JÖNKÖPING UNIVERSITY
School of Health and Welfare

SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR

- Syftet med forskningsprojektet är att analysera karriärvägar som leder till framgångsrikt arbetsmarknadsdeltagande bland invandrare i Sverige, med fokus på betydelsen av individers och platsers egenskaper.
1. Vilka gemensamma karriärvägar kan identifieras bland invandrare?
 2. Vilka individuella karriärsteg leder till framgångsrikt deltagande på arbetsmarknaden?
 3. Vilka individuella och platsspecifika egenskaper ökar chanserna att slå in på en karriärväg som leder till framgångsrika arbetsmarknadsresultat?

MÅL

- Bidra till en bättre och mer holistisk förståelse av integrationsprocesser, över både tid och rum.
- Tillhandahålla faktabaserade policyrekommendationer som förbättrar integrationen av invandrare på arbetsmarknaden.

FINANSIÄR

- **FORTE:** Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd
- Utlysning: Arbetslivets utmaningar 2019
 - Anpassa arbetslivet till de demografiska förändringarna och skapa förutsättningar för hållbart arbetskraftsdeltagande
 - Öka inkluderingen av underrepresenterade grupper i arbetslivet, med fokus på arbetsplatser och arbetsgivares roll
 - Förbättra förutsättningar och villkor för att organisera och utföra arbete för olika anställnings- och arbetsformer
 - Minska förekomsten av hot, våld och trakasserier i arbetslivet

TIDSPLAN

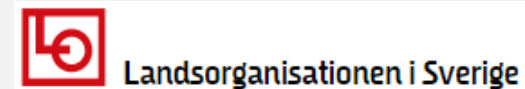
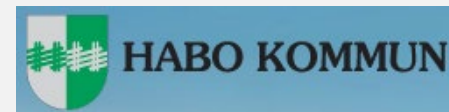
- 2019-07-01 → ~~2022(23)-06-31~~ → 2024-06-31
- Referensgruppsmöte 19 november 2019
- Referensgruppsmöte 11 september 2023
- Slutseminarium sen vår/tidig höst 2024

PRESENTATION AV REFERENSGRUPPEN

SCIENCE PARK

DELPROJEKT

- 1. Vägar till arbetsmarknadsintegration för nyanlända invandrare**
The paths to labor market integration of newly arrived immigrants
- 2. Vägar till arbetsmarknadsdeltagande bland invandrare som förlorat jobbet på den svenska arbetsmarknaden**
The paths to labor market participation of immigrants displaced on the Swedish labor market
- 3. Historerna bakom framgångsrik arbetsmarknadsintegration bland invandrare**
The stories behind successful labor market participation of immigrants

KVALITATIV DELSTUDIE

Preliminära resultat om vägen in på den svenska arbetsmarknaden

PLAN FÖR DEN KVALITATIVA STUDIEN

VAD SKA SAMLAS IN OCH ANALYSERAS?

- 100 nedtecknade eller inlästa personliga berättelser om vägar till arbete i Sverige (fas 1)
- 25 fördjupande livs/karriärsberättelseintervjuer om framgångar och hinder på den svenska arbetsmarknaden (fas 2)

VILKA ÄR BERÄTTARNA?

- personer som invandrat till Sverige mellan 1990 och 2010
- kvinnor och män (med strävan 50/50)
- olika åldrar
- personer som bor i olika regioner, i storstäder, mellanstora städer eller i landsorten

MEN SÅ HÄR BLEV
STUDIEN...

DESIGN AV KVALITATIV DELSTUDIE

- Brev med förfrågan om deltagande och information
- Webbenkät med frågor
- Inbjudan att själv formulera sin berättelse om vägen in på den svenska arbetsmarknaden...
- Inbjudan till intervju om sin "karriär"

INTEGRATION ÄR EN PROCESS!

- Invandrares arbetsmarknadskarriär genom successiva steg

Frågan om deltagande i projektet

Hej,

Detta brev innehåller information om ett forskningsprojekt och en fråga om du vill delta i projektet med din personliga berättelse om din väg in på den svenska arbetsmarknaden. Deltagande i projektet sker online. Svarsformuläret där du laddar upp eller skriver din berättelse är öppet fram till och med **den 31 oktober 2020**. Under den tiden kan du återkomma till formuläret för att lägga till eller ändra i din berättelse så ofta som du vill.

I brevet hittar du samma information på svenska och engelska. Läs väldigt gärna all information på följande sidor och *spara detta blad som innehåller de uppgifter som du behöver för att kunna delta*.

In this letter you will find information in Swedish and English. Please read all information on the following pages and save this sheet which includes details that you need to participate in the study.

Ovanför logotypen för forskningsprojektet hittar du dina unika inloggningsuppgifter som du ska använda om du vill delta i forskningsprojektet *Integration är en process!*

Med vänliga hälsningar

Monika Wilińska

Docent i välfärd och socialvetenskap

Telefon: +46 (0) 36 10 12 15

E-post: monika.wilinska@ju.se

Pia Bülow

Professor i socialt arbete

Telefon: +46 (0) 36 10 12 27

E-post: pia.bulow@ju.se

INSTRUKTIONER TILL DELTAGARE

Steg 1. Du börjar med att via en dator skriva in länken till projekts websida för forskningsdeltagande **ju.se/integration** och där trycka på knappen: ”**Klicka här för att delta**”. Du kommer att bli ombedd att ange ditt **unika användarnamn och lösenord** som du fick i det här brevet (på sidan där ditt namn står). Om du föredrar att svara via mobiltelefon eller en läsplatta kan du istället för att skriva in länken, använda QR-koden som också finns på sidan med ditt namn.

Steg 2. När du öppnar länken för att delta i projektet kommer du först att få två frågor om du samtycker till att delta. Läs igenom informationen om projektet noga och markera i kryssrutorna att du vill delta. Därefter får du 10 bakgrundsfrågor om dig när du först invandrade till Sverige och nu.

Steg 3. Efter att du har besvarat grundfrågorna kommer du kunna välja på vilket sätt du vill berätta din historia. Det finns två alternativ. Du kan skriva din berättelse i ett öppet skrivfält eller också kan du ladda upp din berättelse som en text- eller ljudfil. Din berättelse kan vara så lång eller kort som du vill.

FRÅGOR I WEBBENKÄTEN (FRÅN INFORMATIONEN I BREVET)

Alla frågor besvaras genom att kryssa i det alternativ som stämmer för dig utom i frågorna om yrke/arbete där skriver ditt svar med egna ord.

Nedan ser du vilka frågor (och svarsalternativ) du kommer att möta.

1. hur gammal är du (30–39; 40–49; 50–59; 60–69; 70–79; 80–89)?
2. vilket är ditt kön (Man, Kvinna, Annat)?
3. när kom du först till Sverige (1991–95; 1996–2000; 2001–05; 2006–2010)?
4. varifrån invandrade du (Asien, Afrika, Europa, EU15, Oceania, Nordamerika, Sydamerika, Norden)?
5. vilken kommun bor du i just nu?
6. vilken kommun bodde du i under din första tid i Sverige?
7. vilken utbildning hade du när du kom till Sverige (grundskola, gymnasium, högskola/universitet; yrkesutbildning; annat)?
8. vilken utbildning har du nu (grundskola, gymnasium, högskola/universitet; yrkesutbildning; annat)?
9. vilket yrke/arbete hade du innan du kom till Sverige?
10. vilket yrke/arbete har du just nu?

BERÄTTELSEN OM DITT ARBETSLIV EFTER DU HAR FLYTTAT TILL SVERIGE....

Du bestämmer själv vad du tar upp i din berättelse, men vi ser gärna att du också reflekterar kring följande:

- Ditt första jobb i Sverige
- Ditt arbetsliv sedan du invandrade till Sverige fram till nu (t.ex. förändrade uppgifter/roller inom arbetsplatser, olika arbetsgivare, olika typer av arbete osv.)
- Viktiga platser för ditt arbetsliv (t.ex. arbetsplatser, bostadsområden, kommuner och/eller regioner men du kan självklart välja att beskriva platser på andra sätt)
- Framtida arbetslivsplaner

Du väljer själv vilket språk du vill använda i din berättelse. Det kan vara svenska eller engelska eller något annat språk som du känner dig bekväm med. Om vi inte själva behärskar det språk du väljer kommer berättelsen att översättas av auktoriserade översättare.

Du kan också välja om du vill presentera din berättelse muntligt eller skriftligt.

UTSKICK I – MED ÖNSKAN OM SVAR SENAST 31/10 2020

- Månadsskiftet september-oktober 2020 till 992 personer
- Ett antal personer hörde av sig för att de inte tillhörde målgruppen
- Vid kontakt med SCB visade det sig att **cirka 350 personer inte ingick i målgruppen**
- 25 kuvert kom i retur då adressaten ej gick att finna

UTSKICK 2

– MED ÖNSKAN OM SVAR SENAST 15/12 2020

- Efter kontakt med SCB ströks de som felaktigt fått informationen i utskick 1
- Nytt utskick till **652 individer** i månadskiftet oktober-november med nytt slutdatum sista december
- Enkäten har sedan varit fortsatt öppen från starten till minst 2021-02-28)
- De sista som avslutade sin enkät fullständigt dock gjorde detta i december 2020

DET BLEV BARA 38 I STÄLLET FÖR 100 😞

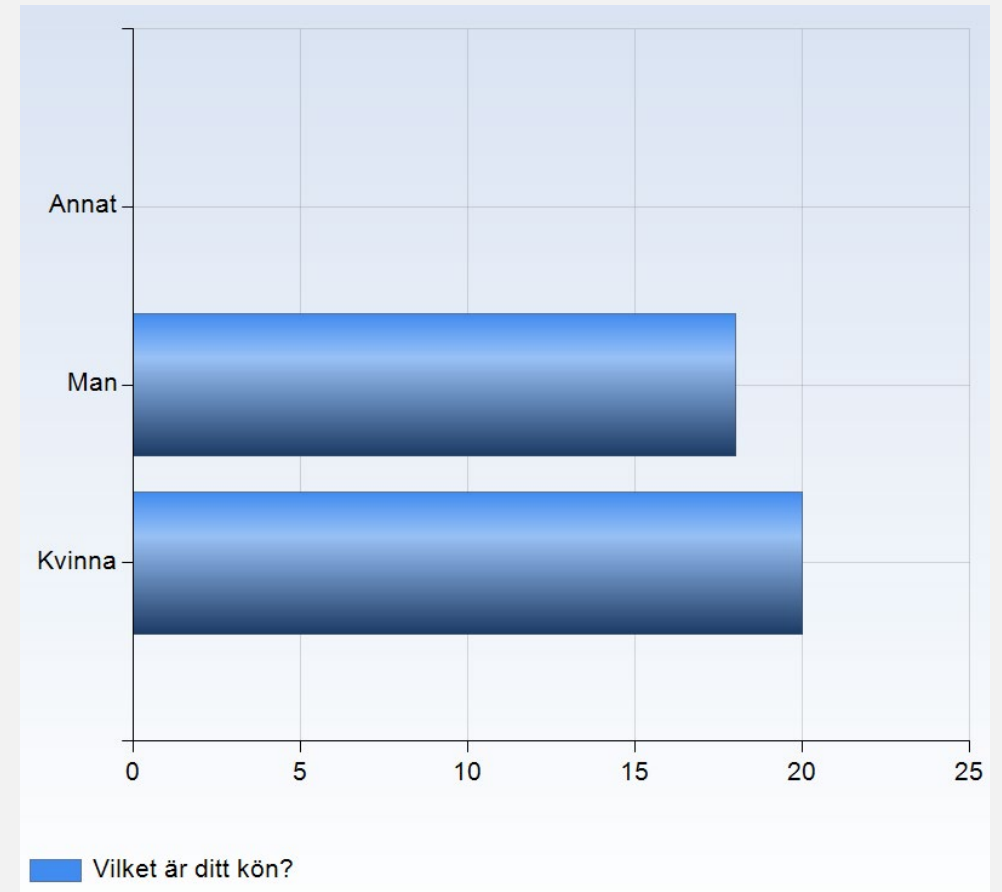
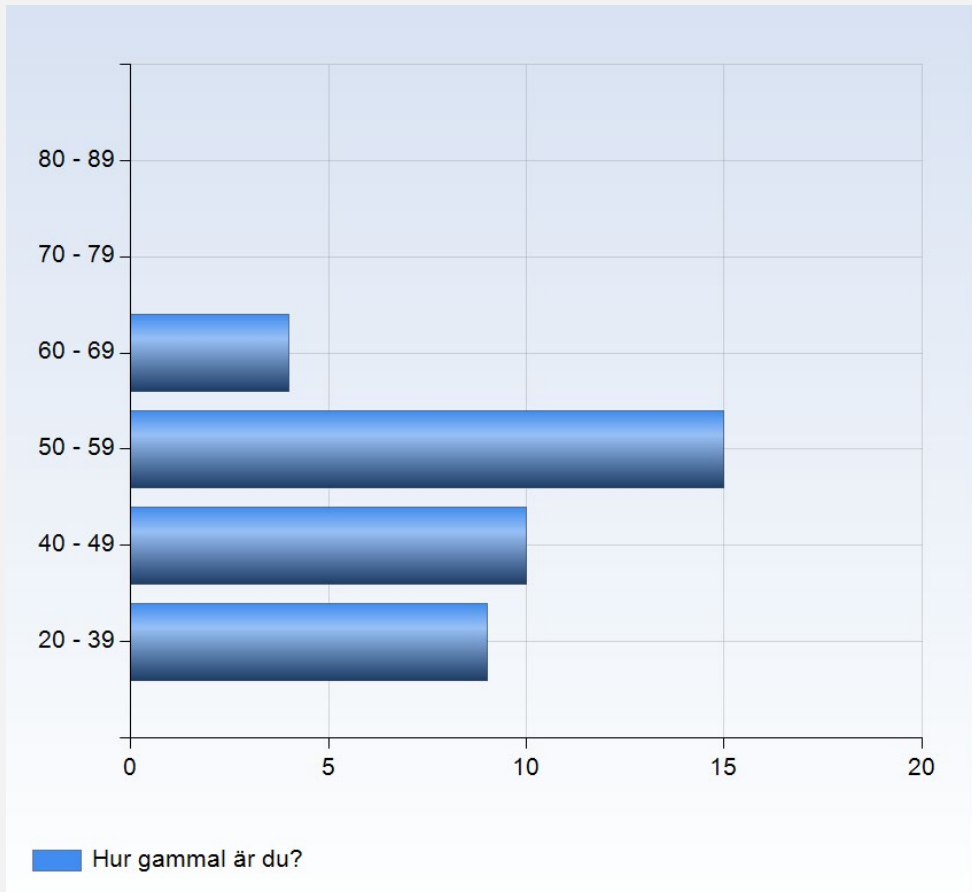
- 38 personer besvarade enkäten och skickade in den genom att avsluta enkäten
- ytterligare 11 påbörjade enkäten men skickade inte in den
- minst 8 faller sannolikt utanför vår tänkta målgrupp
 - kom som barn (från 4 år till troligen 16 års ålder)
 - född i Sverige men bott utomlands från tidig barndom
 - ”återinvandrat” som vuxen
 - ”utvandrat” och ”återinvandrat” som vuxen
- **Trots det ingår alla 38 som formellt skickat in enkäten i vår sammanställning!**

Varför så få?

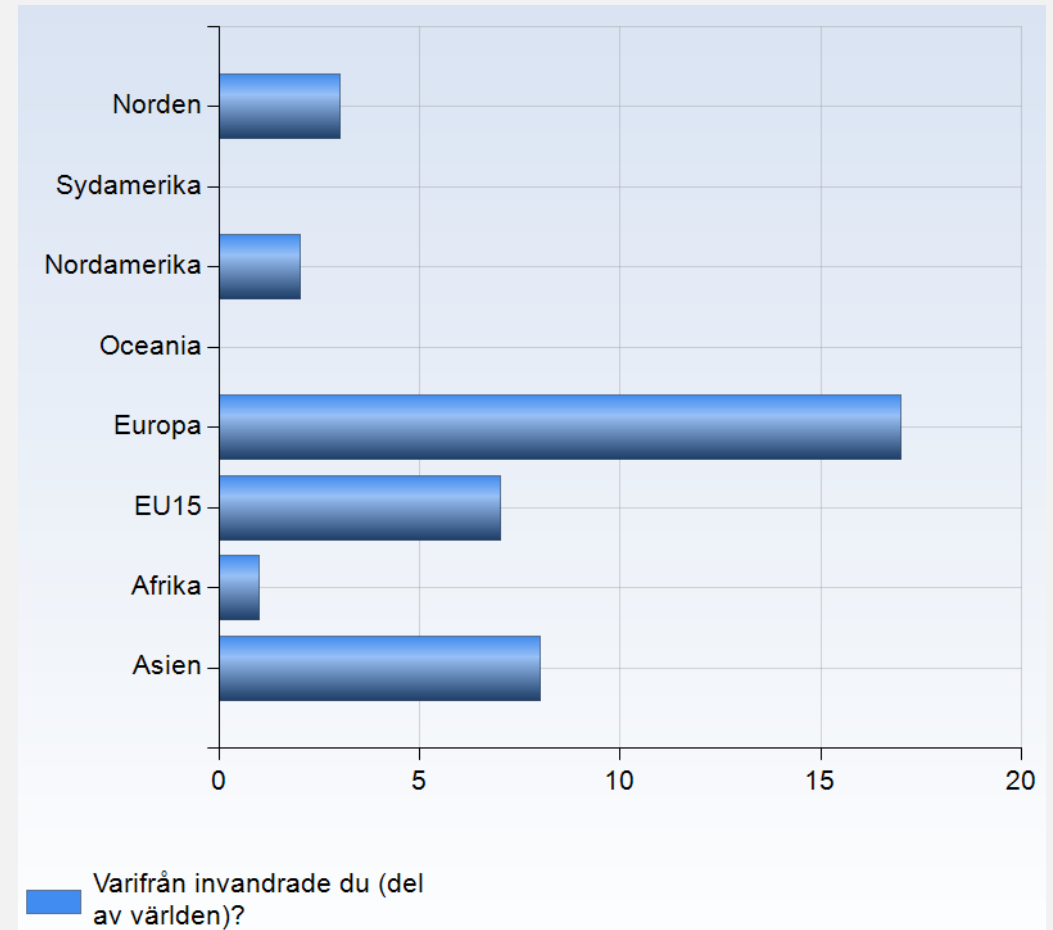
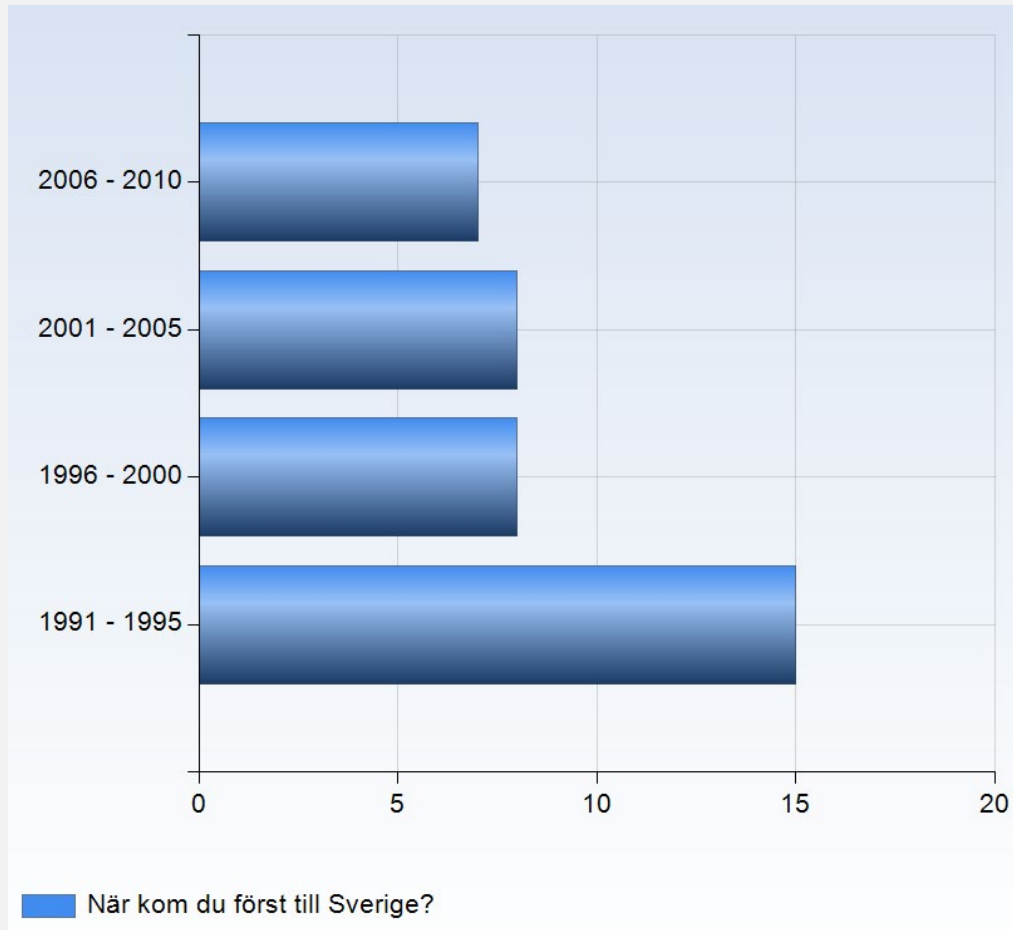
- En för svår uppgift?
- För mycket information?
- Information på fler språk?
- Alltför stort fokus på karriär och integration?

ENKÄTSVAR – ÅLDER OCH KÖN (N=38)

ENKÄTSVAR – NÄR OCH VARIFRÅN? (N=38)

UTBILDNING VID ANKOMST OCH NU (N=38)

Utbildning vid ankomst				Utbildning nu			
	Kvinnor	Män	Totalt		Kvinnor	Män	Totalt
Grundskola	0	3	3	Grundskola	0	3	3
Gymnasium	4	3	7	Gymnasium	2	1	3
Högskola/universitet	13	7	20	Högskola/universitet	16	14	30
Yrkesutbildning	1	0	1	Yrkesutbildning	2	0	2
Barn/skolbarn	2	5	7		20	18	38
	20	18	38				

ENKÄTSVAR – FÖRSTA OCH NUVARANDE BOENDEORT? (N=38)

FAS I – ENKÄTMATERIAL

”Den skrivna berättelsen”

Av de 38 enkätsvaren levererade 32 personer någon form av skriven berättelse. Dessa kommer vi använda för vår första artikel.

Berättelserna varierade från 16 ord upp till 3561 ord!

Beskrivningar som visar hur personen kom in i ett varaktigt arbete eller misslyckades att göra det.

Tre typer av berättelser om vägen in på den svenska arbetsmarknaden:

- ***Den snabba/raka vägen – 14 personer***
- ***Den “kämpiga” vägen – 14 personer***
- ***Den misslyckade vägen – 4 personer***

BERÄTTELSEN OM DEN SNABBA VÄGEN

”Beslutet att flytta till Sverige, i alla fall under en period, växte fram långsamt hos min partner och mig under min läkarutbildning och **vi pluggade svenska på kvällskurser under ett par år innan flytten.** Jag kom till Sverige från EU-land tidigt 20-tal. Efter en intervju på plats hade jag fått en tillsvidare anställning som läkare på lasarettet i X. **Min partner** följde efter någon månad senare, och hade fått anställning på Y i närliggande Storstad. **Båda jobben var avtalade innan vi flyttade hit**, om inte båda hade hittat ett arbete hade vi inte flyttat. **Även bostaden hade vi ordnat på förhand**, under en veckas "semester" i Z.”

Den snabba vägen:

- Efterfrågat yrke
- Välutbildad
- Jobbavtal innan flytten
- Tillsammans som familj

BERÄTTELSEN OM DEN KÄMPIGA VÄGEN

”Mitt första jobb vara ett extra knäck på ett lager där jag fick träffa många trevliga kollegor och dessutom förbättrade min svenska. Sedan fick jag ett till extra jobb på ett bageri. **Båda dessa jobb fick jag med hjälp av bekanta, när jag sökte på egen hand så fick jag ingen respons alls.** När jag avslutade min masters inom Naturvetenskap, försökte jag hitta ett jobb inom samma område men utan framgång. Så jag fortsatt jobba på lager heltid och på bageriet under helgerna. Efter ca 1 år fick jag tips av min sambos moster om en position som inköpare i X-stad. Hon kände till några personer på företaget så jag fick gå på intervju. Första intervjun gick bra och företaget tyckte att jag passade in även utan erfarenhet, så jag gick på en till intervju och blev anställd”

Den kämpiga vägen:

- Jobb utanför eget utbildningsområde
- Olika typer av jobb, frekventa byte
- Svårt att hitta jobb utan personliga kontakter

BERÄTTELSEN OM DEN MISSLYCKADE VÄGEN

”Kom till Sverige tidigt I 90-tal innan kriget i Bosnien bröt ut! Jag började i SFI och lärde mig svenska språket. Mina barn var små och dom började gå i dagis och skolan. När jag blev klar med SFI började jag söka jobb men jag hade svårt att få jobb eller bli kallade på intervju. **Jag gick på bidrag tills (jag) fick en praktikplats i kommunen som pågick i några månader fick inte fortsätta. Efter det sökte jag alla möjliga jobb, allt ifrån jobba på kök till att jobba i butik men det blev inget av.”**

Den misslyckande vägen:

- Låg utbildningsnivå
- Många misslyckade försök att hitta jobb

PROBLEM UPPSTÅR NÄR...

- Kurser som SFI kan vara svåra att kombinera med arbete (tid på dagen) ELLER ger inte den kunskap som behövs i många yrken
 - *”Efter flytten till Sverige har jag försökt att gå SFI, men i X fanns det bara SFI på dagtid, och jag hade ju ett heltidsarbete. Så SFI var omöjligt för mig.”*
- Engelska kan vara bra men också ett hinder för att lära sig svenska
 - *”Största hindren att ta sig över när man flytta till Sverige med engelska som modersmål är att får andra att prata svenska och inte engelska (...).”*
- Namn som avviker från svenska namn..
 - *”En kille som hade invandrat till Sverige från Polen som litet barn och talade perfekt svenska men hade ett komplicerat polskt efternamn kunde inte heller komma till någon intervju. Något år senare tog han sin frus svenska efternamn och fick ett bra jobb direkt. Jag har både finskt för- och efternamn och tänkte att detta var anledningen varför jag inte kallades till intervjuer.”*
- Brist på information
 - *”Jag har slutat att jobba nu mest på grund att jag fick nog av den fortfarande brist på information och kommunikation. Brist på information har varit största problemet i vår integration; att be om den hjälper inte, man får återkomma ofta.”*

FAS 2: INTERVJUSTUDIEN

Den långa berättelsen

- 26 angav att de vill bli kontaktade senare för intervju
- 19 gick att få kontakt med och alla dessa har intervjuats oavsett om de egentligen ingår i gruppen eller ej.
 - Det betyder att några kom till Sverige före 18 års ålder och två personer är födda i Sverige men uppväxta i andra länder.
- En person blev intresserad då sambon ingår i studien och blev då intervjuad (träffades i Sverige, kommer från olika länder och har olika berättelser)
- Intervjuerna genomfördes under våren 2021:
 - 10 kvinnor och 10 män
 - 75 minuter i genomsnitt (50-106 minuter)
 - 4 Skandinavien, 6 från EU-15, 6 övriga Europa, 4 andra världsdelar
- Analys av intervjuerna pågår. Fokus på ett antal teman:
 - Varför delta i studien (fråga 1)
 - Språk – modersmål, svenska och andra språk som personen talar
 - Karriärvägar – studier/arbete; fördelar/nackdelar för karriären; skillnader mellan Sverige och ursprungslandet; motberättelser; (viktiga) platser som nämns; viktigt för integration; framtiden

DET SOM UTMÄRKER **ALLA** BERÄTTELSE OAVSETT TYP:

Betydelsen av:

- **Svenska:** goda språkkunskaper avgörande för att hitta jobb
- **Utbildningsnivå:** låg vs hög utbildningsnivå
- **Yrke:** attraktiv/efterfrågad eller inte
- **Sociala kontakter/nätverk**

FIKAPPAUS

KVANTITATIVA STUDIER

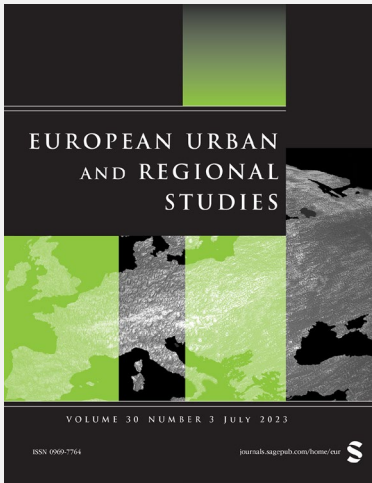

KVANTITATIVA STUDIER

- Mikrodata från Statistiska Centralbyrån över alla individer (16+ år), arbetsställen och företag, 1990-2021.
- Integrationsprocesser studeras genom metoden sekventiell analys.
 1. Följer invandrare från året de anlät (1990-2010)
 2. Följer invandrare från året för nedläggning
- Hur individer rör sig mellan olika "tillstånd" på arbetsmarknaden, och i vilken ordning
- Matris som länkar alla individer med varandra → Identifiera flera olika representativa karriärvägar (kluster)
- En publicerad studie, tre pågående varav en på "displaced workers".

PLATSENS BETYDELSE FÖR FRAMGÅNGSRIKA KARRIÄRVÄGAR BLAND INVANDRARE

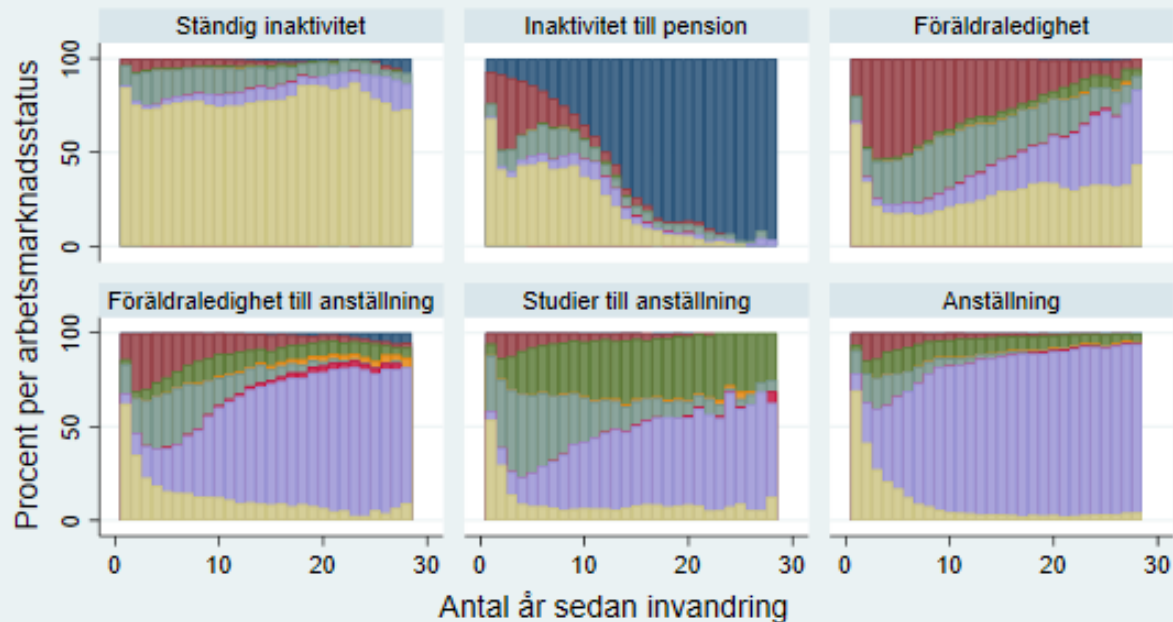
- Johan Klaesson, Sofia Wixe (2023) Place and immigrant labour market integration: A sequence analysis approach. *European Urban and Regional Studies*.
 - Platsens betydelse för framgångsrika karriärvägar bland invandrare
- Syftet med denna studie är att **identifiera representativa karriärvägar** bland personer som invandrat till Sverige från EU15 och Östafrika (1991-2010 → 2019) samt ge förklaringar till varför olika individer är mer eller mindre sannolika att nå aktiva arbetsmarknadsutfall.
 - Individens färdigheter och egenskaper
 - **Platsens betydelse → Närområdet/grannskapet ("neighborhood") och kommuntyp**

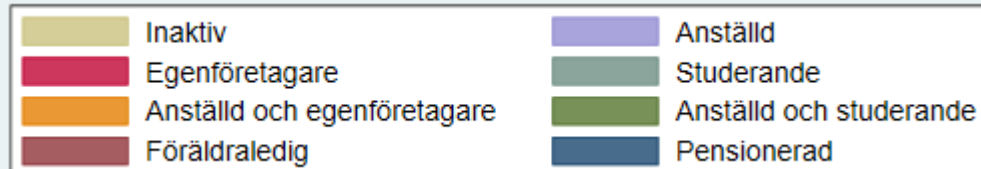
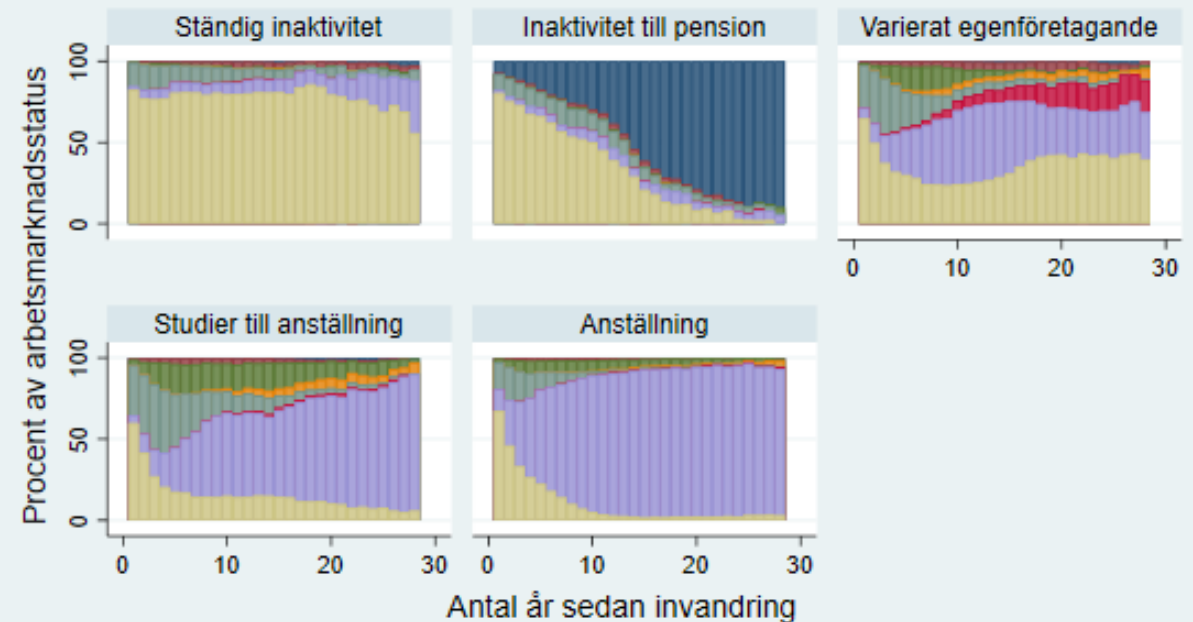
REPRESENTATIVA KARRIÄRVÄGAR

ÖSTAFRIKANSKA KVINNOR

ÖSTAFRIKANSKA MÄN

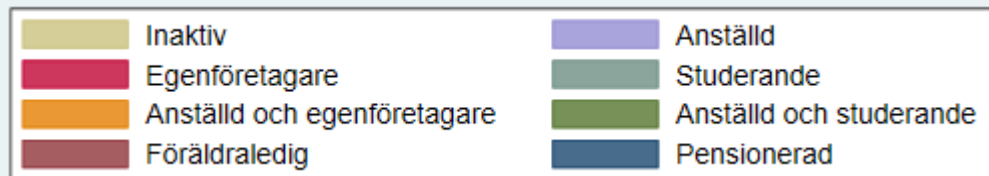
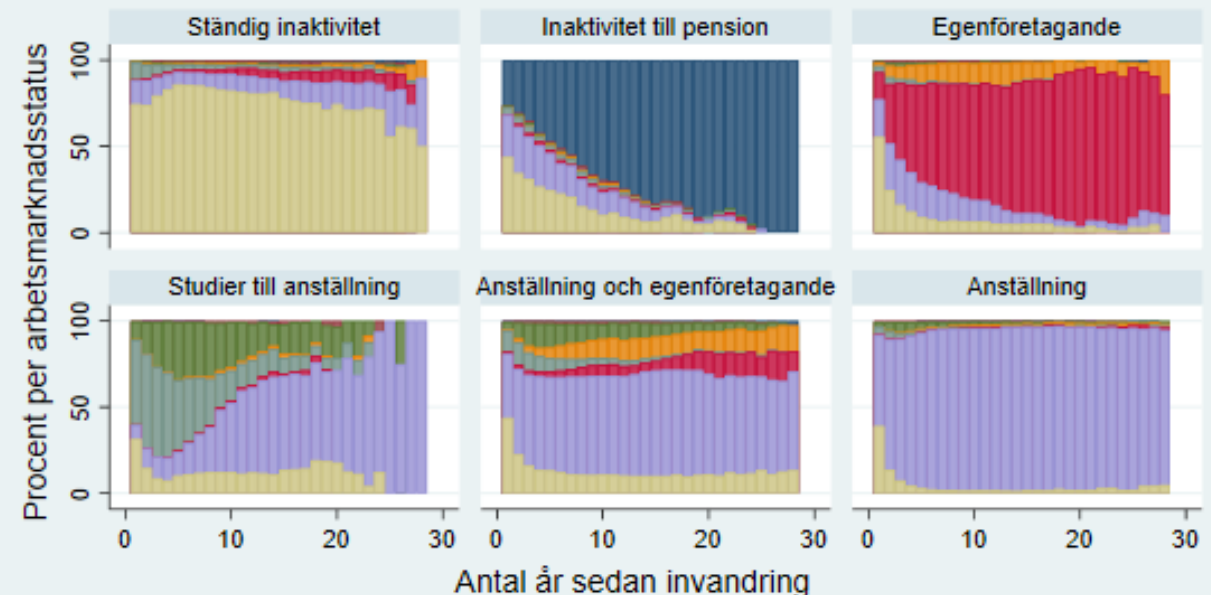
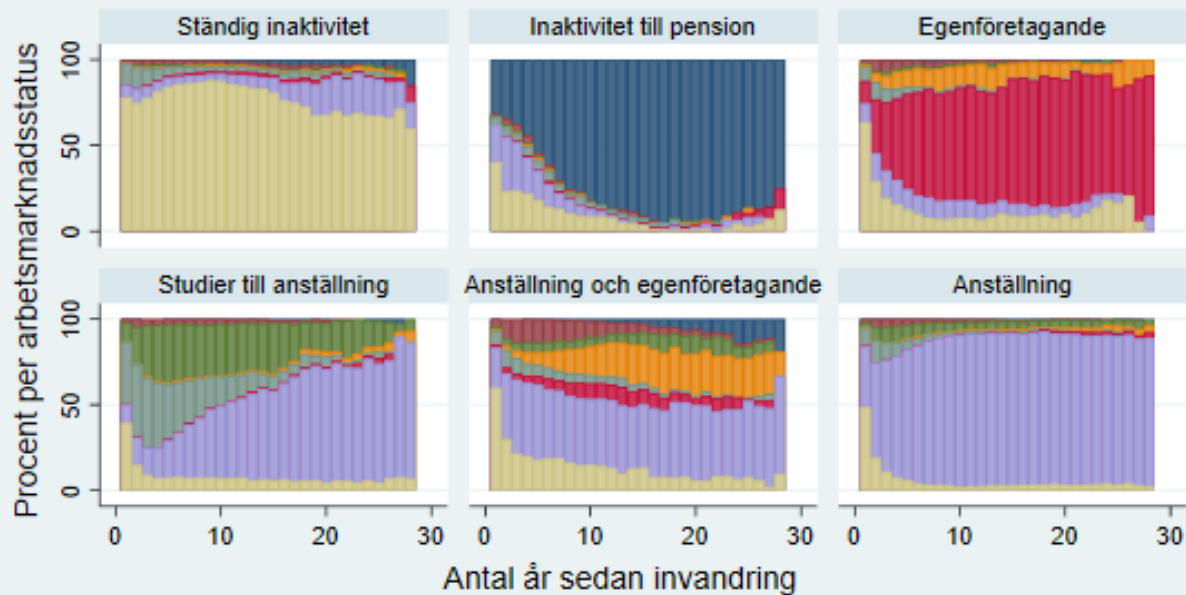

REPRESENTATIVA KARRIÄRVÄGAR

EUI5-KVINNOR

EUI5-MÄN

FRAMGÅNGSRIKA KARRIÄRVÄGAR?

	ÖSTAFRIKANSKA KVINNOR	ÖSTAFRIKANSKA MÄN	EUI5- KVINNOR	EUI5- MÄN
Ständig inaktivitet	16,1	19,3	31,8	32,2
Inaktivitet till pension	3,03	5,32	1,72	1,83
Föräldraledighet	22,8	-	-	-
Variert egenföretagande	-	13,9	-	-
Inaktiva karriärvägar	41,9	38,5	33,5	34,0
Föräldraledighet till anställning	15,6	-	-	-
Egenföretagande	-	-	4,22	5,79
Studier till anställning	22,3	41,2	17,3	6,56
Anställning och egenföretagande	-	-	11,7	23,0
Anställning	20,2	20,4	33,3	30,7
Aktiva karriärvägar	58,1	61,5	66,5	66,0
Observationer	27 077	24 861	22 673	34 246

VAD PÅVERKAR VALET AV KARRIÄRVÄG?

- **Utbildning** → aktiva karriärvägar!
 - Men, utbildning är en starkare förklaringsfaktor för val av karriärväg bland invandrare från EU15-länder än östafrikanska länder.
- **Socioekonomiskt starkare områden** → aktiva karriärvägar!
 - Särskilt viktigt för att östafrikanska kvinnor ska ta en väg genom studier till anställning.
 - Men, östafrikanska män är *mindre* sannolika att ta aktiva karriärvägar.
- **Större/tätare platser** → aktiva karriärvägar!
 - Men, *inte* för EU15-invandrare som tar vägar till/genom egenföretagande.
 - Men, *inte* för östafrikanska män.

YTTERLIGARE STUDIER

- Entrepreneurial paths to successful labor market integration: The role of socioeconomic segregation and ethnic enclaves
 - Följer invandrare från Mellanöstern (Irak), 2006-2009 → 2019
 - Arbetsmarknadskarriärer som leder till självförsörjning
- Which path do you choose, and does it matter? Industry trajectories and subsequent wages of forced migrants
 - Följer invandrare från forna Jugoslavien, 1992-1995 → 2021
 - Arbetsmarknadskarriärer genom sektorer (→2011) → hur påverkas löner (2012-2021)
- Job displacement and labor outcomes of immigrants
 - Följer invandrare som har förlorat jobbet pga nedläggning av företag

AVSLUTNING

- <https://ju.se/center/cense/projects/integration-is-a-process/results.html>
- Länk till vetenskapliga publikationer, populärvetenskapliga rapporter, blogginlägg (Vertikals.se) och annan media.
- Slutrapport
- Slutseminarium – Tips och idéer?
- Övriga frågor?

TACK FÖR ATT NI KOM!

Kontakt:

- pia.bulow@ju.se
- orsa.kekezi@ju.se
- johan.klaesson@ju.se
- monika.allgurin@ju.se
- sofia.wixe@ju.se